

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ¹⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Annetut vuosikertomukset. Rahatoimikamari lähetti ²⁾ kaupunginvaltuustolle painetun kertomuksen toiminnastaan vuonna 1884.

Kertomukset vuodelta 1885 antoivat holhouslautakunta ³⁾, palotoimikunta ⁴⁾ sekä kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ⁵⁾. Näistä oli palotoimikunnan kertomus painettu, ja myöskin kansankirjaston ja lukusalin toimintakertomuksen valtuusto päätti painattaa.

Samaten lähetti kaasuntarkastaja ⁶⁾ valaistusvuotta 1885—86 koskevan kertomuksen, johon liittyi Kaasuvalaistusosakeyhtiön antamia tietoja kaasunkulutuksesta; tämänkin kertomuksen valtuusto määräsi painettavaksi.

Maistraatin uudestijärjestely. Valiokunta, jonka kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli asettanut ⁷⁾ antamaan lausunnon m. m. kunnallisporimestari O. L. Palmgrenin vireille panemasta ehdotuksesta, että maistraatti järjesteltäisiin uudelleen siten, että sen yksi kunnallisporimestarinvirka ja yksi notariuksenvirka lakkautettaisiin ja sen sijaan perustettaisiin yksi nuoremman oikeusraatimiehenvirka, antoi vuonna 1886 mietintönsä ⁸⁾. Valiokunta ehdotti siinä m. m., että valtuusto pääasiassa asettuisi kannattamaan maistraatin ehdotusta sekä siinä tapauksessa, että tälle saatiin esivallan vahvistus, vahvistaisi puheena olevan nuoremman oikeusraatimiehenviran palkkaedut 4,000 markaksi palkkaa ja 2,000 markaksi palkkiota, mille palkkaussäännön muutokselle oli hankittava senaatin vahvistus. Maistraatille annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti ⁹⁾ lausua, ettei valtuusto puolestaan voinut kannattaa ehdotettua maistraatin kokoonpanon muuttamista.

Rakennusajan pidentäminen. Tehdystä anomuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁰⁾ sokeainopiston johtokunnalle kolmen vuoden pidennyksen siihen aikaan, jonka kuluessa valtuuston vuonna 1884 opistolle luovuttamat ¹¹⁾ Pietarinkadun tontit n:ot 1 ja 3 oli rakennettava.

Rakennusasioissa annettujen tuomioitten aiheuttamat valitukset. Raha-toimikamarin evättyä anomukset luvan myöntämisestä kahden uudisrakennuksen teettämiseen, joista toinen oli aiottu rakentaa n. s. Strömstenin viljelysten, toinen huvilan n:o 31 Pienen Siltasaaren alueelle, olivat hakijat, huvilanomistaja I. Matrosoff ja kauppias A. A. Kovin, anoneet maistraatilta samaa lupaa, ja maistraatti oli myöntynyt heidän anomukseensa. Tämän johdosta ja koska maistraatti kamarin mielestä näissä tapauksissa oli syrjäyttänyt kaupungin laillisen oikeuden ja ylittänyt toimivaltansa, kamari ilmoitti kaupunginvaltuustolle, miten nämä rakennusasiat olivat päättyneet, ja alisti valtuuston ratkaistavaksi, oliko maistraatin päätöksestä valitettava tai ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin, jotka vastedes

¹⁾ Ks. ss. 135, 136, 139, 140, 148 ja 171. — ²⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 8 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 19 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. toukok. 18 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 13 §. — ⁷⁾ Ks. s. 101. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. huhtik. 13 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 9.

estäisivät maistraatin asiattoman puuttumisen kaupungin maa-alueitten hallintoon.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ valittaa läänin kuvernöörille maistraatin tekemistä päätöksistä ja antoi sihteerilleen tehtäväksi laatia valituskirjelmän ehdotuksen. Tämän laadittua ehdotuksen valtuusto sittemmin hyväksyi²⁾ sen.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajain ja jäsenten kesälomat. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt³⁾ aikaisemmin raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamista y. m. koskevaa kysymystä käsittelemään asetettuun valiokuntaan valtuustossa vireille pannun ehdotuksen, että palkkaussääntöön otettaisiin muistutuksessa lausuttava määräys siitä, että raastuvanoikeuden pormestareilla ja raatimiehillä oli oikeus saada yhden kuukauden kesäloma velvollisina, milloin sitä vaadittiin, asettamaan sijaansa hyväksytyt sijaiset. Valiokunnan vuonna 1886 antamassaan mietinnössä⁴⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti⁵⁾ maistraatille ilmoittaa, että valtuusto siinä tapauksessa, että maistraatti ja yhteinen raastuvanoikeus katsoivat olevan syytä esityksen tekemiseen maistraatin ja raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamisesta edellä mainitulla tavalla, puolestaan myöntyi siihen, että maistraatin ja raastuvanoikeuden puheenjohtajat ja jäsenet saivat oikeuden yhden kuukauden kesälomaan ehdoin, että he asettivat ja palkkasivat tilalleen maistraatin tai yhteisen raastuvanoikeuden hyväksymät sijaiset.

Vaalijärjestyksen ja ääniluettelon laatimistavan muuttaminen. Kaupunginvaltuustolle jätetyssä esityksessä vt Asp ehdotti, että ääniluettelo, johon kunnassa tapahtuvien vaalien äänien lasku perustui, laadittaisiin aakkosjärjestyksessä, että kaupunginvaltuusto anois maistraatilta, että vaalilippujen sisäänjättöaika määrättäisiin pitemmäksi kuin kahdeksi tuntiin sekä olemaan aamu- ja keskipäivällä, esim. klo 10:stä a. p. klo 2:een i. p., samoin kuin että neljäs vaalipiiri jaettaisiin kahtia siten, että toiseen kuuluisi IV kaupunginosa ja toiseen V ja VI kaupunginosa. Sitten kun asia ensin oli lähetetty⁶⁾ valmisteluvaliokuntaan ja esitys ynnä valiokunnan lausunto julkaistu⁷⁾ painosta⁸⁾, valtuusto pääkohdittain valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti⁹⁾ maistraatille esittää, että kunnallisvaaleissa käytetty ääniluettelo laadittaisiin aakkosjärjestykseen, että vaalilippujen sisäänjättöä varten varattaisiin pitempi aika kuin kaksi tuntia, kuitenkin siten, ettei sitä määrätty yksinomaan aamupäiväksi, sekä että maistraatti ottaisi harkittavakseen neljännen vaalipiirin uudestijärjestämisen joko jakamalla sen kahdeksi vaalipiiriksi tai jakamalla valitsijat tasaisemmin olemassa olevien neljän vaalipiirin kesken. Tähän valtuusto päätti liittää toivomuksen, että maistraatti, koska ehdotus vaaliluettelon laatimistavan muuttamisesta ja vaalilippujen sisäänjättöajan pidentämisestä ei ollut riippuvainen asian muusta käsittelystä, heti hyväksyisi ne muutokset, joita valtuusto näissä suhteissa oli pitänyt tarpeellisina.

Lausunto pörssihuutokauppoja koskevan ohjesäännön muuttamisesta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppayhdistyksen valtuutettujen esityksestä, joka koski Helsingin kaupungissa toimitettavia pörssihuutokauppoja koskevan ohjesäännön muuttamista,

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 19 §. — ²⁾ S:n 28 p. jouluk. 2 §. — ³⁾ Ks. s. 101. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 8 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. tammik. 15 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. helmik. 10 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. maalisk. 1 §.

kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ lausunnossaan huomauttaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ehdotettua muutosta vastaan.

Lausunto vuokra-ajuritaksan muuttamisesta. Maistraatin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa erinäisistä voimassa olevaan vuokraajuritaksaan tehtäviksi ehdotetuista muutoksista ja lisäyksistä valtuusto päätti²⁾ lausunnossaan puoltaa maistraatin muutosehdotuksia.

Kaupunginpalvelijain järjestyssäännöt ja taksa. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa maistraatin laatimasta kaupunginpalvelijain järjestyssääntö- ja taksaehdotuksesta valtuusto toimitettuaan³⁾ ehdotuksen painoon päätti⁴⁾ lausunnossaan esittää joitakin muistutuksia sekä järjestyssääntö- että taksaehdotusta vastaan.

Vakaajain ottaminen palvelukseen ja heidän palkkauksensa. Maistraatti jätti kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko mittain, painojen ja punnuksien vakaajalle, joka kaupungin heinäkuun 16 p:nä 1886 annetun vakauslaitoksen ohjesäännön mukaan oli otettava palvelukseen, vahvistettava erityinen palkka vai oliko virka täytettävä myöntämällä sen haltijalle oikeus saada samana päivänä mittain, painojen ja punnuksien vakaamisesta ja leimaamisesta annetun asetuksen 35 §:ssä suoritettavaksi säädetty korvaus. Valtuuston lähetettyä⁵⁾ asian rahatoimikamariin kamari ehdotti, että vakaajalle maksettaisiin edellä mainittu palkkio, mutta ei mitään erityistä palkkaa näiden sporttelitulojen lisäksi sekä että valtuusto täyttäisi viran kamarin julistettua sen avoimeksi ja oman lausuntonsa ohella lähetettyä valtuustolle hakemusasiakirjat. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ hyväksyä kamarin ehdotuksen siten lisättynä, ettei kaupunki myöskään antaisi hyvitystä vakaajan tarvitsemasta huoneistosta eikä mahdollisesta virka-apulaisesta.

Myöhemmin valtuusto maistraatin esityksestä muutti⁷⁾ päätöstään siten, että maistraatin tuli julistaa kyseinen virka haettavaksi.

Raastuvanoikeuden työjärjestyksen muutos. Yhteisen raastuvanoikeuden ehdotus raastuvanoikeuden työjärjestyksen muuttamisesta siten, että mainitun oikeuden ensimmäinen osasto, joka siihen aikaan hoiti ainoastaan siviiliasioita, yhdessä kokouksessaan viikoittain käsittelee myös rikosasioita, oli vuonna 1885 lähetetty⁸⁾ valiokuntaan, jonka sen ohessa tuli antaa lausunto maistraatin uudestijärjestelyä koskevasta ehdotuksesta⁸⁾. Valiokunnan mietinnön⁹⁾ vuonna 1886 saavuttua valtuusto valiokunnan siinä esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti¹⁰⁾ puoltaa mainitun muutoksen tekemistä raastuvanoikeuden työjärjestykseen sekä siinä tapauksessa, että muutos sai esivallan vahvistuksen, vahvistaa oikeuteen tämän johdosta otettavan viidennen rikosasiainnotariuksen palkan 3,000 markaksi paitsi laskun mukaan maksettavaa eri korvausta alistettujen toimitusten sekä pidätetyille henkilöille ja virallisille syyttäjille heidän viran puolesta ajamiensa juttujen pöytäkirjojen puhtaaksikirjoittamisesta. Tälle palkkaussäännön muutokselle oli hankittava senaatin vahvistus.

Kunnalliskalenterin julkaiseminen. Puheenjohtaja af Schulténin tekemän ehdotuksen, että vuodelta 1886 julkaistaisiin kunnalliskalenteri, jonka aiheuttamat kustannukset suoritettaisiin valtuuston käyttövaroista,

1) Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 13 §. — 2) S:n 30 p. maalisk. 3 §. — 3) S:n 22 p. kesäk. 9 §. — 4) S:n 21 p. syysk. 2 §. — 5) S:n s:n 3 §. — 6) S:n 26 p. lokak. 19 §. — 7) S:n 7 p. jouluk. 11 §. — 8) Ks. s. 101. — 9) Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — 10) Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 8 §.

kaupunginvaltuusto ensin lähetettyään ¹⁾ sen valmisteluvaliokuntaan hyväksyi ²⁾.

Rahatoimikamarin ohjesäännön muutos. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 anonut ³⁾ senaatilta vahvistusta rahatoimikamarin ohjesäännön 13 §:n sanamuodon muutokselle. Vuonna 1886 ilmoitettiin ⁴⁾ senaatin evänneen tämän anomuksen.

Satamakonttorin työnjako. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että satamakonttorissa silloin avoinna olevien satamakapteenin- ja satamakonttorinkirjanpitäjänvirkein täyttämisen jälkeen mainittujen virkain haltijain keskinäistä työnjakoa muutettaisiin siten, että satamakonttorinkirjanpitäjällä hänen siihenastisten velvollisuuksiensa lisäksi olisi tehtävänä huolehtia satamamaksujen kannosta, kerran viikossa pyöreän määrän toimittaa kaupunginkassaan viikon kuluessa kertyneet varat sekä kerran kuukaudessa antaa kamarille summittainen, satamakapteenin oikeaksi todistama selonteko kyseisestä kannosta. Maistraatti kieltäytyi kuitenkin panemasta tätä päätöstä täytäntöön pitäen sitä voimassa olevan satamajärjestyksen vastaisena. Tämä kieltäytyminen ei kuitenkaan antanut ⁶⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta, koska se jo aikaisemmin oli päättänyt aivan päätöksestä aiheutuvien muutosten toteuttamisen siirtyä toistaiseksi.

Palojärjestyksen muuttaminen. Palotoimikunnan vuonna 1885 tekemän ⁷⁾ ehdotuksen voimassa olevan marraskuun 17 p:nä 1882 annetun palojärjestyksen 10 ja 14 §§:n muuttamisesta kaupunginvaltuusto otti käsiteltäväkseen vuonna 1886 ja palautti ⁸⁾ sen silloin toimikuntaan, joka sai toimekseen tehdä ensiksi mainittuun pykälään erään lisäyksen. Toimikunnan annettua tätä koskevan ehdotuksen valtuusto tehtyään siihen erään muodollisen muutoksen ja sitten hyväksytyään ehdotuksen päätti ⁹⁾ anoa senaatilta vahvistusta molempien mainittujen pykäläin muutetulle sanamuodolle. Sen jälkeen senaatti vahvisti ⁹⁾ muutokset. Palojärjestyksen 10 §:n 1 kohta ja 14 §:n 5 kohta saivat siten seuraavan sanamuodon:

10 § 1:n kohta. Jos päällystöön, alipäällystöön tai miehistöön kuuluva henkilö luvatta kaupungista poistuu tai pysyy erillään virantoimituksesta, vetäköön sakkoo, palomestari ja alipalomestari 25 markasta 100 markkaan sekä alipäällystön ja miehistön jäsen 5 markasta 25 markkaan kultakin päivältä, jona hän sellaisen virheen on tehnyt, ja pantakoon sen ohessa, sen viranomaisen harkinnan mukaan, jonka asia on hänen erottamisestaan päättää, viralta. Jos palomestari tai alipalomestari muutoin on leväperäinen tai huolimaton virassaan, olkoon palotoimikunnalla valta, asianharrain mukaan, antaa hänelle varotus tahi kaupunginvaltuustolle esittää hänet pantavaksi viralta. Alipäällystöön tahi miehistöön kuuluva henkilö, joka muutoin laiminlyö tehtäviensä taikka virantoimituksessa osoittaa huolimattomuutta tahi tottelemattomuutta esimiestänsä kohtaan taikka muutoin käyttäytyy kunnottomasti, vetäköön palomestarin tutkinnan mukaan sakkoo enintään viiden päivän palkkamäärän. Jos häiraus uusiintuu taikka jos se on vaikeampaa laatua, erotettakoon virheentekijä palveluksesta, alipäällystöön kuuluva henkilö palotoimikunnan, mutta miehistöön kuuluva palomestarin toimesta. Tässä mainittuihin sakkoihin tuomitsee palotoimikunta palopäälliköt sekä palomestari alipäälliköt ja miehistön, ja sakot pidätetään virheentekijän palkasta sekä menevät kaupunginkassaan. Kuitenkin pitää palomestarin jokaisesta siten täytäntöön panemastaan rangaistuksesta tehdä merkintä sitä varten laitettuun rangaistuspäiväkirjaan, jossa on mainittava rangaistun nimi, hänen hairahduksensa laatu, aika milloin se tehtiin sekä tuomittu rangaistus; ja annettakoon

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 14 §. — ²⁾ S:n 2 p. helmik. 9 §. — ³⁾ Ks. s. 103. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 2 p. maalisk. 9 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 16 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 10 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 1 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. maalisk. 11 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. syysk. 11 §.

joka toinen kuukausi ote sanotusta päiväkirjasta kahdelta viimeksi kuluneelta kaudelta palotoimikunnalle.

14 § 5:s kohta. Viimeistään ennen heinäkuun ympeen menemistä pitää palomestarin ja alipalomestarin antaa tekemänsä katselmuskirjat maistraatille, joka vahvistaa toimitusmiesten toimenpiteet tahi, heitä kuultuansa, niihin tekee ne muutokset ja oikaisut, joihin syytä on; minkä ohessa maistraatti eteensä kutsuttaa kaikki ne, jotka ovat olleet noudattamatta toimitusmiesten perusteellisia määräyksiä, sekä velvoittaa heidät määrättyssä, kulloinkin asianhaaran mukaan sovitetussa lyhyessä ajassa puutteet korjaamaan. Kohta sanottujen määräaikain umpeen mentyä on, laiminlyöneen kustannuksella, kaupunginviskaalin sekä palomestarin tahi alipalomestarin pidettävä tarkastuskatselmus tarpeellisten apumiesten keralla. Jos havaitaan, etteivät asianomaiset vielä nytkään ole ottaneet noudattaaksensa varsinaisessa palokatselmuksessa annettuja ja maistraatin vahvistamia määräyksiä, vetäköön laiminlyöjä sakkoa 25 ja enintään 100 markkaa sekä pitäköön maistraatti tointa siitä, että vika viipymättä tulee korjatuksi tahi puuttuva hankituksi, minkä jälkeen kustannus on niskoittevalta ulosotettava.

Tämän johdosta kaupunginvaltuusto antoi palotoimikunnalle tehtäväksi toimittaa muutokset painoon.

Myöhemmin palotoimikunta lähetti¹⁾ valtuustolle 2,900 kappaletta vahvistettuja painettuja muutoksia.

Uhkakiellon ja rauhoituksen hankkiminen. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto antoi²⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi koettaa hankkia uhkakiellon asiatonta kulkemista vastaan kaupungin vesijohtolaitoksen alueella Vanhankaupungin Siltasaarella, sekä kaupungin palolennättimen rauhoitetuksi julistamisen.

Myöhemmin läänin kuvernööri ilmoitti³⁾, että marraskuun 24 p:nä 1864 annettua asetusta, joka sisälsi maan rautateiden, kanavain ja lennättinlaitosten rauhoitussäännön, senaatin päätöksen nojalla oli, sikäli kuin se koski viimeksi mainittuja, sovellettava myöskin Helsingin kaupungin palolennättimeen.

Torikaupan järjestyssäännöt. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 valittanut⁴⁾ senaattiin läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla tämä oli hylännyt valtuuston hyväksymät kaupungin torikaupan järjestyssäännöt. Vuonna 1886 saapui valtuustolle ilmoitus, että senaatti oli hyväksynyt sen valituksen. Valtuusto päätti⁵⁾ sen jälkeen ensin, ennenkuin asiassa ryhdyttiin muihin toimenpiteisiin, odottaa vastausta esitykseensä, joka koski luvan myöntämistä kauppahallin rakentamiseen Lant. rantakadulle⁶⁾. Senaatin myönnyttyä viimeksi mainittuun esitykseen valtuusto antoi⁷⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi laatia ehdotuksen niistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä torikaupan järjestämiseksi hyväksytyjen järjestyssääntöjen mukaisesti.

Miesten työlaitoksen perustaminen. Vtn Bengelsdorffin esityksen, että toimettomille mieshenkilöille perustettaisiin työlaitos, jonka tehtäväksi uskottaisiin kaupungin torien ja katujen puhtaanapito tai erinäisten muiden yleisten töiden suorittaminen, kaupunginvaltuusto ensin lähetti vai-vaishoitohallitukseen⁸⁾, sen jälkeen rahatoimikamarin⁹⁾ ja lopuksi valiokuntaan¹⁰⁾, johon valittiin vtn Bengelsdorff, Brummer ja Runeberg. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta ehdotti, että valtuusto, ennenkuin asiassa ryhdyttiin muihin toimenpiteisiin, myöntäisi enintään

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 29 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 7 §. — ³⁾ S:n 7 p. syysk. 12 §. — ⁴⁾ Ks. s. 75. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 22 §. — ⁶⁾ Ks. s. 133 ja seur. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 17 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. helmik. 17 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. helmik. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. maalisk. 12 §.

600 markan suuruisen määrärahan rahatoimikamarin käytettäväksi matka-avustukseksi jollekin sopivalle, vaivashoitotoimeen perehtyneelle henkilölle, joka havaittiin halukkaaksi käymään Tukholmassa, Gööteporissa ja Kristianiassa sekä mahdollisesti jossakin muussa Skandinavian kaupungissa tutustuakseen sikäläisiin työlaitoksiin ja sen jälkeen laatiakseen ehdotuksen pienemmän työlaitoksen perustamisesta Helsinkiin. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen.

Reaalikoulun uudestijärjestely. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa vireille pannusta ehdotuksesta, joka koski reaalikoulun järjestysmuodon osittaista muuttamista, valtuusto päätti ²⁾ lähettää asian valiokuntaan, johon valittiin ³⁾ vtt Nyström, Holsti, Lagerblad ja Kurtén sekä ylim. professori A. J. Malmgren. Valiokunta ei vuoden varrella antanut lausuntoaan.

Käsityöläiskouluopetuksen järjestäminen. Sen jälkeen kun läänin kuvernööri senaatin valtiovarainoimituskunnan kehoituksesta oli pyytänyt kaupungin viranomaisia ryhtymään toimenpiteisiin sunnuntai- ja iltakoulujen lakkauttamiseksi ja näiden koulujen muodostamiseksi käsityöläiskouluiksi marraskuun 25 p:nä 1885 annetun asetuksen mukaisesti, kaupunginvaltuusto antoi ⁴⁾ valiokunnalle, johon kuuluivat vt Grönqvist, kansakoulujen tarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg, filosofianmaisteri E. S. Nordström, tehtailija V. J. von Wright ja professori C. G. Estlander, tehtäväksi laatia asiasta ehdotuksen. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ⁵⁾ valiokunta ensin esitti historiallisen katsauksen sunnuntai- ja iltakoulun toimintaan. Sunnuntaikoulu täytti pääkohdittain saman opetustarpeen, jonka vastedes alempi käsityöläiskoulu tuli tyydyttämään, ja iltakoulu oli ollut tarkoitettu jonkinlaiseksi sunnuntaikoulun ylemmäksi oppijaksoksi. Iltakoulu oli kuitenkin sittemmin sulautunut yksityisten henkilöiden perustamaan veistokouluun, jonka nimenä myöhemmin oli Suomen Taideteollisuusyhdistyksen koulu ja joka nautti avustusta valtiolta ja kaupungilta. Valiokunnan mielestä kysymyksen paras käytännöllinen ja taloudellinen ratkaisu olisi, että viimeksi mainittu koulu, joka jo toimi ylempänä käsityöläiskouluna, sunnuntaikoulun lakkauttamisen jälkeen laajennettaisiin perustamalla siihen alempaa käsityöläiskoulua vastaava valmistava osasto, jolle pääsyvaatimukset olisivat pienemmät, ja kaupunki alkaisi avustaa sitä korotetulla vuosimäärärahalta. Tämän valiokunta laatimiensa lisättyjen opettajavoimien palkkioita y. m. koskevien laskelmien perusteella oli arvioinut n. 11,600 markaksi aikaisemman 5,000 markan määrän sijasta. Sen ohessa olisi iltakoulun lakkauttamisen tapahtuessa säästössä olevista varoista, joita oli yhteensä n. 16,000 markkaa, muodostettava pysyvä rahasto, jonka korot jaettaisiin apurahoina uuterrasti ja menestyksellä käsityöammatteihin valmistautuville käsityöläiskeskuskoulun oppilaille. Valiokunta ehdotti:

1) että kaupunginvaltuusto hankkisi tietoonsa taideteollisuusyhdistyksen käsityksen ehdotuksesta, ettei yhdistyksen koulu ainoastaan ryhtyisi toimimaan kaupungin ylempänä käsityöläiskouluna, vaan että sitä sen lisäksi laajennettaisiin perustamalla siihen edellä mainitun laatuinen valmistava osasto ehdoin, että kaupunki suoritti koulun ylläpitämiseksi avustuksen, jonka suuruus määrättäisiin valiokunnan laskelmien perusteella,

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. toukok. 3 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 9 §. — ³⁾ S:n 23 p. jouluk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 2 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiak. n:o 9.

minkä ohessa valtuustolle olisi myönnettävä oikeus valita kaksi jäsentä koulun johtokuntaan; sekä

2) että valtuusto sen jälkeen kun taideteollisuusyhdistyksen kanssa oli saatu aikaan sopimus, anoi, että maistraatti antaisi siitä tiedon teollisuushallitukselle koululle tulevaa valtion avustusta silmällä pitäen ja anoi valtion lupaa siihen, että säästyneet iltakoulun varat edellä mainitussa tarkoituksessa sai luovuttaa mainitun yhdistyksen hoidettaviksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ ensimmäisen edellä esitetyistä ponsista siten muuttanut valiokunnan esittämää koulun valmistavan kurssin opetussuunnitelmaehdotusta, että oikeinkirjoituksen opetuksen viikkotuntien luku oli lisätty yhdestä kahteen ja ohjelmaan sisällytetty myöskin kaksi viikkotuntia lukemista, minkä ohessa kaupungin koululle suorittaman avustuksen määrää tämän johdosta oli korotettu 1,536 markkaa vuodessa. Valiokunnan toista pontta valtuuston mielestä ei voitu ottaa tutkittavaksi, ennenkuin taideteollisuusyhdistyksen vastaus valtuuston tiedusteluun oli saatu.

Taideteollisuusyhdistyksen sen jälkeen ilmoitettua hyväksyvänsä kaupunginvaltuuston ehdotuksen sekä anottua²⁾, että vuodeksi 1887 myönnettäisiin määrärahoja 10,746 markkaa ylemmälle käsityöläiskoululle ja 1,408 markkaa alemmalle käsityöläiskoululle, jos sellainen voitiin saada aikaan, kaupunginvaltuusto mainitun vuoden talousarvion järjestelyssä päätti³⁾ merkitä mainitun vuoden menosääntöön 12,154 markan määrärahan käsityöläiskouluja varten, mutta lykätä asian käsittelyn muulta osaltaan toistaiseksi.

Kansankirjaston uudet säännöt. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunta antoi kaupunginvaltuustolle laatimansa ehdotuksen kansankirjaston uusiksi säännöiksi. Sen jälkeen kun tämä ehdotus valtuuston päätöksen⁴⁾ mukaisesti oli julkaistu painettuna, valtuusto hyväksyi⁵⁾ sen muutamien vähäisin muutoksin; valtuusto päätti⁶⁾ myös lähettää ehdotuksen läänin kuvernöörin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Myöhemmin ilmoitettiin⁷⁾, että kuvernööri huhtikuun 30 p:nä oli vahvistanut uudet säännöt, jotka sisälsivät seuraavaa:

Helsingin kansankirjaston säännöt.

1 §. Valmistaakseen kaupungin asukkaille ja erittäinkin työläisväestölle tilaisuutta hyödylliseen ja sivistävään lukemiseen pitää Helsingin kaupunki voimassa tätä tarkoitusta varten rakennetussa rakennuksessa kansankirjastoa. Tähän on yhdistetty lukusali, jossa paitsi kirjoja myöskin sanomalehtiä, aikakauskirjoja ja kuvateoksia pidetään kävijäin käytettävänä.

2 §. Kirjastolle valitsee kaupunginvaltuusto hallituksen, johon kuuluu kolme jäsentä ja kolme varajäsentä, valittuina kolmeksi vuodeksi siten, että vuosittain yksi varsinainen ja yksi varajäsen vuoroonsa eroaa. Valitut ryhtyvät toimeensa seuraavan vuoden alusta, jolloin jäsenet keskuudestaan valitsevat puheenjohtajan.

3 §. Kirjastonhoitajan asettaa kaupunginvaltuusto kolmeksi vuodeksi, ja hän ryhtyy toimeensa kesäkuun 1 p:nä. Viran avoimeksi tullessa pitää hallituksen julistaa kirjastonhoitajan virka avoimeksi kolmenkymmenen päivän kuluessa kirjallisesti haettavaksi hallituksen puheenjohtajan luona, minkä jälkeen hallituksen tulee oman lausuntonsa ohella lähettää asiakirjat kaupunginvaltuustolle. Jos kirjastonhoitaja äkkiarvaamatta eroaa, määrätköön hallitus viran hoitamisesta, kunnes se ehditään vakinaisesti täyttää.

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. huhtik. 2 §. — ²⁾ S:n 23 p. jouluk. 5 §. — ³⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 8 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 6 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. maalisk. 15 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. toukok. 3 §.

4 §. Hallituksen asiana on sitä paitsi:

- a) pitää laitosta silmällä sekä siihen nähden antaa kirjastonhoitajalle ja vahtimestarille tarkempia määräyksiä;
- b) tilata kirjat ja sanomalehdet;
- c) tarpeen mukaan anoa rahatoimikamarilta kaupunginvaltuuston kirjastolle myöntämien varain maksumääräystä sekä vuosittain seuraavan tammikuun kuluessa lähettää rahatoimikamarille tili näistä ja lainausliikkeestä kertyneistä varoista;
- d) vuosittain ennen lokakuun 1 päivää rahatoimikamariin lähettää kirjaston tulo- ja menoarvion ehdotus seuraavaksi vuodeksi;
- e) huhtikuun kuluessa kaupunginvaltuustolle antaa tilastollisesti laadittu kertomus kirjaston tilasta ja käyttämisestä edellisinä vuonna;
- f) 13 §:ssä sanotulla tavalla toimittaa kirjaston inventeraus;
- g) ottaa laitokseen tarpeelliset apulaiset ja palvelijasto;
- h) myöntää kirjastonhoitajalle virkalomaa enintään kuudeksi viikoksi sillä ehdolla, että hän asettaa sijaansa hallituksen hyväksymän sijaisen.

5 §. Kirjastonhoitajalla, joka vastaa kirjaston kirjavaraston ja muun omaisuuden hoidosta, on velvollisuutena:

- a) tarpeellisten apulaisten avulla huolehtia lainauksesta ja valvoa lukusalia;
- b) huolehtia kirjain asianmukaisesta sidottamisesta;
- c) laatia kirjavarastosta tarpeelliset luettelot;
- d) hallituksen valvonnan alaisena hoitaa kirjaston taloutta sekä pitää silmällä kansankirjastorakennusta;
- e) kuukausittain antaa hallitukselle tilitys lainausliikkeestä kertyneistä varoista sekä luettelo maksamattomista sakoista ja vahingonkorvauksista;
- f) toimia hallituksen sihteerinä;
- g) muutoin noudattaa hallituksen antamia määräyksiä.

6 §. Kirjasto ja sen lukusali pidetään maksutta yleisön käytettävänä vähintään kolme tuntia kunakin päivänä lukuun ottamatta suurempia juhlapäiviä sekä kesäkuun 1 ja syyskuun 1 p:n välistä aikaa, jolloin hallituksella on oikeus jonkin verran rajoittaa laitoksen aukioloaikaa.

7 §. Kirjastosta lainataan kotiin kirjoja:

- a) puolen vuoden tilauksella 1 markan maksusta, jolloin tilaaja samalla kertaa voi saada ja pitää lainana 2 nidosta;
- b) kuukauden tilauksella 25 pennin maksusta; ja
- c) ilman tilausta 5 pennin kertamaksusta, jolloin lainaajalla kuitenkin kumpaisessakin tapauksessa on oikeus saada vain 1 nidos, ja tulee tämän olla asianmukaisesti palautettu, ennenkuin uusi laina samalle henkilölle myönnetään.

Kirjastosta kotiin lainattu kirja on lainaajan kuukauden kuluessa palautettava.

8 §. Saadakseen oikeuden lainata kirjoja kirjastosta kotiin pitää lainaajan jättää kirjastoon talonomistajan, työnantajan tai muun tunnetun henkilön allekirjoittama todistus, joka sisältäen lainaajan nimen ja osoitteen puoltaa häntä saamaan lainoja kirjastosta.

9 §. Jokainen kirja varustetaan lainaehdoilla koskevilla tiedonannoilla, jolloin m. m. myös ilmoitetaan, kuinka pitkäksi ajaksi se lainataan, ja on kirja ehdottomasti palautettava tämän ajan kuluessa tai aikaisemmin, jos se vaaditaan kirjaston tarpeisiin. Jos lainaaja laiminlyö määräajan, maksakoon sakkoa 50 penniä. Jos lainaaja kieltäytyy maksamasta sakkoa tai hänet havaitaan syyppäiksi muuhun huolimattomuuteen, olkoon kirjastonhoitajalla oikeus joksikin aikaa ottaa häneltä pois kirjaston käyttöoikeus.

10 §. Jos lainattu kirja tärveltyy tai katoaa, on lainaaja velvollinen korvaamaan vahingon tai koko kirjan maksamalla kirjastonhoitajan tai, jos lainaaja sitä vaatii, hallituksen määräämän korvauksen.

11 §. Kirjastossa ja lukusalissa käydessään tulee itsekunkin noudattaa paikan järjestyssääntöjä sekä kirjastonhoitajan määräyksiä.

12 §. Sanoma- ja aikakauslehdet, jotka ovat tarpeellisen ajan olleet käytettävänä lukusalissa, kootaan vähitellen, ja tulee hallituksen määrätä, mitkä niistä on sidottava ja liitettävä kirjastoon sekä mitkä myytävä hylkypaperina.

13 §. Kirjastonhoitajan vaihtuessa sekä välillä joka toinen vuosi kesäkuun alussa toimitetaan kirjaston kirjojen inventeraus, jolloin inventeraajain, joina ovat hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä kaksi kaupunginvaltuuston valitsemaa henkilöä, tulee kirjaluettelosta poistaa hukkuneet kirjat sekä tutkia kirjaston korvausvaatimukset.

Itäisen Kaivopuiston rakennusjärjestys. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut ¹⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi m. m. hankkia asianomaisesta paikasta vahvistuksen valtuuston hyväksymälle Ulriikaporin kaivopuiston itäisen huvila-alueen rakennusjärjestysehdotukselle. Vuonna 1886 kamari ilmoitti ²⁾ senaatin vahvistaneen mainitun ehdotuksen ¹⁾.

Muista tähän liittyvistä asioista tehdään selvää ³⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

Puhtaanapitolaitoksen perustaminen. Terveystoimituslautakunnan kaupunginvaltuustolle vuonna 1885 tekemän esityksen ⁴⁾ puhtaanapitolaitoksen perustamisesta valtuusto vuonna 1886 lähetti ⁵⁾ valiokuntaan, joka vuonna 1883 oli asetettu ⁶⁾ antamaan ehdotuksen puhtaanapitolaitoksen järjestämisestä. Valiokunta ei antanut mietintöä vuoden kuluessa.

Katuvalaistus venäläisen muonamakasiinin luona. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kaupunginkomendantin hänelle jättämästä anomuksesta, että uuden venäläisen muonamakasiinin kohdalla Pitkäsillan luona oleva lyhty pidettäisiin sytytettyinä puolenyön jälkeenkin, valtuusto lähetettyään ⁷⁾ asian rahatoimikamariin tämän ehdotuksen mukaisesti päätti ⁸⁾ lausunnossaan kuvernöörille ilmoittaa, ettei kaupunki voinut sitoutua kustantamaan siten lisättyä valaistusta makasiinin luona.

Sovintolautakunnan asettaminen. Vuoden 1887 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ mainitukseksi vuodeksi asettaa sovintolautakunnan, johon kuului kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä.

Selonteke työväenyhdistyksen kansantajuisista esitelmistä. Helsingin työväenyhdistys jätti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuustolle selonteon yhdistyksen syksyllä 1885 kunnan avustuksella järjestämistä kansantajuisista esitelmistä.

Virkaeroanomuksia. Rakennuskonttorin nuoremalle apulaisinsinöörille, filosofianmaisteri O. A. N. Schultzille myönnettiin ¹¹⁾ tehdystä anomuksesta ero virastaan maaliskuun 1 p:stä lukien.

Samoin myönnyttiin ¹²⁾ insinööri K. L. Lundbladin anomukseen saada ero alipalomestarinvirasta sen jälkeen kun palotoimikunta lähettäessään valtuustolle hänen eroanomuksensa oli »lausunut valittelunsa sen johdosta, että asiat oli saatettu siihen, että kaupunki samalla kertaa oli menettänyt sekä palomestarinsa että alipalomestarinnsa».

Sijaisen asettaminen avoimeen kunnallisraatimiehenvirkaan sekä viran täyttämisen. Maistraatti esitti kaupunginvaltuustolle, että maistraatissa avoinna olevaa kunnallisraatimiehenvirkaa toistaiseksi hoitaisi sijainen, kunnes valtuuston käsittelyn varassa oleva kysymys maistraatin kokoonpanoa ja toimintaa koskeviin säännöksiin tehtävistä muutoksista ja lisäyksistä ¹³⁾ oli ratkaistu, sekä että kaupunginkasööri J. A. Söderströmille myönnettäisiin jatkuvasti virkavapautta puheenaolevan viran hoitamista varten sillä ehdolla, että hän asetti tilalleen rahatoimikamarin hyväksymän sijaisen. Palkkioksi tuli kaupunginkasööri Söderströmin saada nostaa raatimiehenvirkaan kuuluva osuus perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista tai uudessa palkkaussäännössä määrätty korvaus niistä ynnä muut virkaan liittyvät sivutulot, mutta ei vakinaista palkkaa, joka oli maksettava siviilivirkakunnan leski- ja orpokassalle. Valtuusto myöntyi ¹⁴⁾ maist-

¹⁾ Ks. s. 104. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 9 §. — ³⁾ Ks. s. 124. — ⁴⁾ Ks. s. 105. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 19 p. tammik. 2 §. — ⁶⁾ Ks. 1879—83 kert. s. 278. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. huhtik. 9 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. helmik. 7 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 13 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. maalisk. 2 §. — ¹³⁾ Ks. s. 101. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 7 p. huhtik. 6 §.

raatin esitykseen sikäli, että sijaisen toistaiseksi tuli saada hoitaa kyseistä raatimiehenvirkaa ja että kaupunginkasööri Söderströmille sen hoitamiseksi enintään kuuden kuukauden aikana myönnettiin pidennetty virkavapaus maistraatin ehdottamin ehdoin, kuitenkin siten, että hänen tuli saada viransijaisuuspalkkiota 300 markkaa kuukaudessa ynnä virkaan kuuluvat sivutulot paitsi edellä mainittua osuutta perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista.

Myöhemmin rahatoimikamari sen johdosta, että kaupunginkasööri Söderströmin virkavapausaika meni umpeen lokakuun päättyessä, esitti, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin kunnallisraatimiehen viran täyttämiseksi ensi tilassa. Kamarin esitystä esiteltäessä kaupunginvaltuusto toistaiseksi ratkaisematta tätä kysymystä ensin¹⁾ päätti, että kyseisen viran hoitajalle, niin kauan kuin se oli avoinna, oli maksettava siihen liittyvät palkkio ja sivutulot, ja sittemmin²⁾ valtuuston puolestaan ehdotettua evättäväksi³⁾ maistraatin ehdotuksen maistraatin kokoonpanoa koskevien säännösten muuttamisesta anoa maistraatilta viran julistamista haettavaksi ja tavallista menettelyä noudattaen täytettäväksi.

Kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaali. Kaupunginvaltuuston sihteeriksi valittiin valtuuston notaari ja v. t. sihteeri, varatuomari J. A. Norrmén⁴⁾ ja notaariksi hänen tilalleen viran oltua julistettuna⁵⁾ haettavaksi lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler⁶⁾.

Virkaa hoitamaan määrätty v. t. kaupunginkasööri. Rahatoimikamari ilmoitti⁷⁾, määränneensä kontra-amiraali J. C. Thitzin hoitamaan kaupunginkasöörinvirkaa jäljellä olevan osan sitä aikaa, joksi kaupunginkasöörille, filosofianmaisteri J. A. Söderströmille oli myönnetty⁸⁾ virkavapautta.

Palomestarin ja alipalomestarin vaali. Palomestariksi kaupunginvaltuusto valitsi⁹⁾ kahdeksi koevuodeksi voimistelunopettaja G. Fr. Waseniuksen. Palotoimikunta oli puoltanut¹⁰⁾ alipalomestari, insinööri K. L. Lundbladnin nimittämistä tähän virkaan.

Alipalomestariksi kaupunginvaltuusto valitsi¹¹⁾ sen jälkeen kun alipalomestari Lundbladille anomuksestaan oli myönnetty⁸⁾ ero virastaan, rakennusmestari R. Andsténin, joka oli saanut palotoimikunnan puoltolauseen tähän virkaan.

Auelääkärien vaali. Terveystoimituslautakunnan puoltolauseen nojalla valtuusto valitsi¹²⁾ auelääkäreiksi lääketieteenlisensiaatit J. E. Juslinin ja A. R. Clopattin.

Neiti E. R. Heikelin ottaminen lääkäriksi kaupungin palvelukseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 pyytänyt¹³⁾ terveydenhoitolausuntan lausuntoa neiti E. R. Heikelin mahdollisesta ottamisesta kaupungin palveluksessa olevaksi lääkäriksi vuoden 1886 kesäkuun 1 p:n jälkeen, mihin päivään asti tähän tarkoitukseen oli myönnetty määräraha. Sitten kun pyydetty lausunto vuonna 1886 oli saapunut valtuustolle, tämä sen mukaisesti päätti¹⁴⁾ mainitusta päivästä jatkuvasti vuoden 1889 huhtikuun 10 p:ään tarjota neiti Heikelille kaupungin palveluksessa olevan lääkärin tointa 2,400 markan vuosipalkalla ja velvollisena ilman korvausta

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 24 §. — ²⁾ S:n 16 p. marrask. 8 §. — ³⁾ Ks. s. 163. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 4 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. tammik. 16 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. helmik. 18 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 11 §. — ⁸⁾ Ks. s. 171. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 19 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. helmik. 16 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. huhtik. 3 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. maalisk. 5 §. — ¹³⁾ Ks. s. 106. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 8 §.

ottamaan vastaan hoidettavakseen I kaupunginosassa ja rautatielinjan itäpuolella olevalla huvila-alueella asuvia varattomien väestöluokkien lapsia sekä koko kaupungissa asuvia samojen luokkien naisia, jotka potivat niitä tauteja, joita hän siihenkin asti oli ollut velvollinen hoitamaan, minkä lisäksi molemmilla aluelääkäreillä olisi oikeus lähettää kaikki edellä mainittua laatua olevia sairauksia potevat henkilöt neiti Heikelin luo; muuten olisivat hänen suhteensa soveltuvilta osilta voimassa samat määräykset, jotka koskivat aluelääkäreitä. Neiti Heikel ilmoitti sen jälkeen suostuvansa edellä mainituilla ehdoilla jäämään kaupungin palvelukseen, mutta anoi samalla, että hän saisi yhteensä kuuden viikon aikana vuosittain asiasta terveydenhoitolautakunnalle ilmoitettuaan nauttia lomaa ilman että hänen tarvitsi asettaa puolestaan sijaista. Mainitun lautakunnan puoltolauseen mukaisesti valtuusto myöntyi ¹⁾ neiti Heikelin anomukseen gynekologista praktiikkaa koskevalta osalta, mutta määräsi hänelle kuuluvasta aluelääkäripraktiikasta, että hänen sen suhteen oli noudatettava tammikuun 10 p:nä 1880 annettua aluelääkärien johtosääntöä, eritoten sikäli, että hän oli velvollinen järjestämään kaksi vastaanottotuntia päivittäin ja virkavapaana tai estyneenä ollessaan asettamaan tilalleen hyväksytyin sijaisen. Sen jälkeen neiti Heikel anoi vapautusta velvollisuudesta ottaa vastaan potilaita paitsi yhtenä tuntina aamupäivällä ja myöskin yhtenä tuntina ilta-päivällä. Sitten kun terveydenhoitolautakunta, johon valtuusto oli lähettänyt ²⁾ tämän asian, oli lausunnossaan huomauttanut, että neiti Heikelin tuli saada sijoittaa molemmat vastaanottotuntinsa kahdeksi perättäiseksi aamupäivätunniksi, mutta ei supistaa niiden lukua yhdeksi, valtuusto päätti ³⁾ evätä viimeksi mainitun anomuksen.

Myöhemmin neiti Heikel ilmoitti alistuvansa hänelle määrättyihin palvelusehtoihin, myöskin ottamaan vastaan sairaita kahtena tuntina päivittäin, yhtenä tuntina ennen puoltapäivää ja yhtenä tuntina sen jälkeen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ saattaa tämän terveydenhoitolautakunnan tietoon, jotta tämä voisi lopullisesti ottaa neiti Heikelin kaupungin palvelukseen oikeutettuna nostamaan palkkaa kesäkuun 1 p:stä lukien.

Rakennuskonttorin nuoremman apulaisinsinöörin vaali. Nuoremmaksi apulaisinsinööriksi rakennuskonttoriin vuoden 1888 loppuun kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ siviili-insinööri A. A. Mickwitzin, jota mainittu konttori ja rahatoimikamari olivat virkaan nimitettäväksi puoltaneet.

Kaasuntarkastajan vaali. Kun se kolmen vuoden aika, joksi dosentti, vapaaherra A. B. af Schultén oli valittu kaasuntarkastajaksi, oli päättynyt, kaupunginvaltuusto antoi ⁶⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi julistaa kaasuntarkastajanviran haettavaksi kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Hakuajan mentyä umpeen ja kamarin puollettua viran hakijoista sen entistä haltijaa, vapaaherra af Schulténia, valtuusto valitsi ⁷⁾ hänet kaasuntarkastajaksi kesäkuun 1 p:ään 1890.

Virkavapauksia. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ kaupunginkasööri J. A. Söderströmille jatkettua virkavapautta enintään kuudeksi kuukaudeksi maistraatin avoinna olevan kunnallisraatimiehenviran hoitamista varten ehdoin, että hän asetti tilalleen rahatoimikamarin hyväksymän sijaisen.

Kaupunginkasööri Söderströmin anomuksen saada edelleen jatkettua

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 1 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 20 §. — ³⁾ S:n 26 p. lokak. 10 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 30 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 29 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. marrask. 17 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. huhtik. 6 §.

vir kavapautta toistaiseksi marraskuun 1 p:stä lukien saman viransijaisuuden hoitamista varten kaupunginvaltuusto sen sijaan epäsi¹⁾ rahatoimikamarin annettua asiasta lausuntonsa.

Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti myönnettiin²⁾ kaupungin-insinööri F. O. Ehrströmille anomuksesta vir kavapautta kahdeksi kuukaudeksi toukokuun 15 p:stä lukien, minä aikana rakennuskonttorin vanhemman apulaisinsinöörin C. G. Hausenin tuli hoitaa hänen virkaansa ja saman konttorin nuoremman apulaisinsinöörin A. A. Mickwitzin tämän virkaa. Viimeksi mainitun sijainen tuli hakijan palkata.

Samoin rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti myönnettiin³⁾ vanhemmalle apulaisinsinöörille C. G. Hausenille hänen anomansa vir kavapaus kahdeksi kuukaudeksi heinäkuun 15 p:stä lukien, minä aikana nuoremman apulaisinsinöörin A. A. Mickwitzin tuli hoitaa hänen virkaansa ja siviili-insinööri O. E. Sundbergin insinööri Mickwitzin virkaa, kuitenkin ehdoin, että kyseinen vir kavapaus ei saanut alkaa, ennenkuin kaupungin-insinööri F. O. Ehrström hänelle myönnetyn vir kavapauden jälkeen oli palannut virantoimitukseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen, että ensimmäiselle kaupunginkirjanpitäjälle C. W. Fernlundhille oli anomuksesta myönnetty kuuden viikon vir kavapaus kesäkuun 25 p:stä lukien; hänen sijaisekseen kamari oli ottanut kirjanpitäjä E. Hedengrenin.

Terveystieteidenlaitoksen puoltolauseen nojalla myönnettiin⁵⁾ alue-lääkäri lääketieteenlisensiaatti A. R. Clopattille anomuksesta vir kavapautta yhdeksi vuodeksi syyskuun 25 p:stä lukien, ja hänen sijaisekseen määrättiin lääketieteenlisensiaatti H. Borenius.

Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista annetut lausunnot. Niistä Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista, jotka olivat tehneet Venäjän alamaiset J. Silfvast⁶⁾, kauppias P. Schohin⁷⁾, ravintoloitsija J. Volontis⁸⁾, kauppias K. R. W. Jürgens⁹⁾, A. F. E. Buchenstein¹⁰⁾, kauppias G. K. Amann¹¹⁾ ja ent. aliupseeri A. Kreisman¹²⁾, kaupunginvaltuusto päätti läänin kuvernöörille annettavissa lausunnoissa ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut tiedossaan mitään, mikä antaisi aiheen anomusten epäämiseen.

Samansisältöiset lausunnot kaupunginvaltuusto päätti antaa Venäjän alamaisen aliupseeri V. Barsokevitschin¹³⁾ anomuksesta, että Suomen kansalaisoikeudet myönnettäisiin hänen kolmelle alaikäiselle lapselleen, sekä Suomen alamaisen kauppakirjanpitäjä K. Tujulinin¹⁴⁾ anomuksesta, että sama oikeus myönnettäisiin hänen alaikäiselle pojalleen.

Venäläisen talonpojan Z. Brantin lesken G. S. Brantin tekemän epäselvän anomuksen, että hänen kolmelle alaikäiselle lapselleen myönnettäisiin Suomen kansalaisoikeudet tai ehkä kotipaikkaoikeus Helsingissä ja heidät kirjoitettaisiin kaupungin kreikkalais-venäläiseen seurakuntaan, kaupunginvaltuusto ensin lähetti¹⁵⁾ vaivashoitohallitukseen. Tämän ehdotettua anomuksen evättäväksi sikäli kuin se koski kotipaikkaoikeutta kaupungissa, valtuusto päätti¹⁶⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnoissaan

1) Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 20 §. — 2) S:n 18 p. toukok. 10 §. — 3) S:n 22 p. kesäk. 23 §. — 4) S:n 7 p. syysk. 25 §. — 5) S:n 5 p. lokak. 7 §. — 6) S:n 19 p. tam-mik. 5 §. — 7) S:n 22 p. kesäk. 8 §. — 8) S:n 7 p. syysk. 2 §. — 9) S:n 21 p. syysk. 4 §. — 10) S:n 16 p. marrask. 4 §. — 11) S:n 23 p. jouluk. 3 §. — 12) S:n 29 p. jouluk. 3 §. — 13) S:n 16 p. marrask. 5 §. — 14) S:n 23 p. jouluk. 4 §. — 15) S:n 20 p. huhtik. 5 §. — 16) S:n 25 p. toukok. 8 §.

ilmoittaa, ettei valtuustolla puolestaan ollut mitään huomauttamista siihen, että lapset kirjoitettiin kreikkalais-venäläiseen seurakuntaan, koska he sen johdosta eivät tulleet kunnan jäseniksi, jota vastoin valtuusto ei voinut puoltaa kotipaikkaoikeuden myöntämistä puheena oleville lapsille.

Anniskeluoikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa ehdottaa hyväksyttäväksi ne anomukset, jotka koskivat oikeutta väkijuomain anniskelemiseen vuoden 1886 loppuun ja jotka olivat tehneet ravintoloitsija C. W. Kämp¹⁾, Nyländska jaktklubben¹⁾, ravintoloitsijat K. G. Pekander²⁾ ja V. A. A. Ahlfors²⁾, ravintoloitsijatar K. A. Snabb³⁾, ravintoloitsija J. Hollming³⁾, kauppias A. J. Johansson³⁾, ravintoloitsijatar J. Nymark⁴⁾ ja ravintoloitsija J. Bittait⁵⁾ ⁶⁾. Sitä vastoin valtuusto niinkään valiokunnan ehdotukseen yhtyen ehdotti evättäväksi ne anomukset saman oikeuden myöntämisestä samaksi ajaksi, jotka olivat tehneet ravintoloitsijatar K. S. J. Westerling⁷⁾, sokerileipuri O. G. Nymark⁵⁾, ravintoloitsija A. W. Träskman⁵⁾, ravintoloitsijatar K. Lange⁵⁾ ⁸⁾, sekä ravintoloitsijat F. V. Falenius⁹⁾ ja K. F. Winqvist¹⁰⁾, viimeksi mainitun anomuksen sen jälkeen kun poliisikamari valtuuston anomuksesta¹¹⁾ oli antanut siitä lausuntonsa. Ravintoloitsija Winqvistin uudistettua anomusta, että puheena oleva oikeus hänelle myönnettäisiin, valtuusto ei ottanut ⁶⁾ käsiteltäväkseen.

Vuoden lopussa kaupunginvaltuusto ehdotti¹²⁾ väkijuomain anniskelu-oikeudet myönnettäväksi kesäkuun 1 p:ään 1888 ravintoloitsija J. Volontis'ille, kauppias A. J. Johanssonille, ravintoloitsijoille J. Sundgrenille, C. W. Kämpille, J. G. Haglundille ja J. Bittait'lle, ravintoloitsijatar A. M. Holapalle, Svenska klubbenin ja Kauppaseuran johtokunnille, ravintoloitsijoille A. J. Huldtille, B. W. Heinströmille ja J. G. Hagströmille, ravintoloitsijatar A. M. Nybelinille, ravintoloitsijoille A. F. Forsströmille ja A. Ivanoffille, merikapteeni F. L. Henellille, merikapteenin vaimolle E. Laurellille, ravintoloitsijatar M. F. Enqvistille, ravintoloitsija S. Nikolajeffille hänen Sofiankadun 2:ssa olevan ravintolahuoneistonsa yläkerroksessa, Aleksanterinteatterin johtokunnalle, ravintoloitsija E. H. M. Borgille, koneenkäyttäjän vaimolle K. E. Lindholmille, ravintoloitsija K. J. Wirmanille, ravintoloitsijattarille K. A. Snabbille ja J. Nymarkille, sokerileipuri E. J. Löfströmille, ravintoloitsija N. Nikolajeffille, Helsingin työväenyhdistykselle, ravintoloitsija K. Pekanderille ja Helsingin anniskeluosakeyhtiölle, viimeksi mainitulle ravintoloissa, jotka sijaitsivat Fredrikinkadun talossa n:o 34 ja Ison Robertinkadun talossa n:o 5 sekä Korkeasaarella. Saman oikeuden myöntämistä kesäkuun 1 p:ään 1887 puollettiin ravintoloitsija E. W. Sällstenille, ravintoloitsija S. Nikolajeffille hänen Sofiankadun talossa n:o 2 olevan ravintolansa alakerroksessa, ravintoloitsijatar G. W. Gorbatoffille, ravintoloitsijan vaimolle M. J. Semmelis'ille, kauppiaan leskelle U. Ch. Brofeldtille, ravintoloitsijatar V. K. Verikoffille, ravintoloitsijoille K. E. Edbergille, K. G. Stenholmille ja E. A. Rosendahlille, ravin-

1) Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 1 §. — 2) S:n 30 p. maalisk. 20 §. — 3) S:n 20 p. huhtik. 7 §. — 4) S:n 27 p. huhtik. 1 §. — 5) S:n 18 p. toukok. 21 §. — 6) S:n 7 p. syysk. 35 §. — 7) S:n 19 p. tammik. 13 §. — 8) S:n 22 p. kesäk. 26 §. — 9) S:n 5 p. lokak. 14 §. — 10) S:n 9 p. maalisk. 1 §. — 11) S:n 16 p. helmik. 17 §. — 12) S:n 29 p. jouluk. 4 §.

toloitsijatar O. M. Eliassonille, sokerileipuri P. G. Nymarkille, ravintoloitsijatar A. Th. Fischerille, ravintoloitsija C. F. Ahlgrenille, ravintoloitsijan vaimolle H. Nyströmille, ravintoloitsijatar M. G. Bollströmille, ravintoloitsija K. J. Lindholmille, ravintoloitsijan leskille H. S. Nyströmille ja A. S. Åkerbergille, ravintoloitsijoille K. F. Winqvistille ja E. F. Erikssonille, veturinkuljettajan vaimolle A. G. Wallgrenille, ravintoloitsijatar M. S. Strandbergille, ravintoloitsijan leskelle I. A. W. Heinströmille, sokerileipureille H. Sundholmille, K. J. Björkqvistille ja G. K. H. Platälle, ravintoloitsijoille S. Aholle, V. Ahlforsille ja K. A. Sundqvistille, ravintoloitsijatarille L. Nathusille ja A. W. Ingbergille, ravintoloitsija J. Hollmingille, ravintoloitsijattarille K. S. J. Westerlingille ja H. A. K. Winterille, ravintoloitsija M. Podvorskyille sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiölle, viimeksi mainitulle ravintoloissa, jotka sijaitsivat Fabianinkadun 5:ssä, Merimieskadun 17:ssä, Annankadun 34:ssä ja Uudenmaankadun 36:ssa olevissa taloissa. Ehdottaessaan kyseiset oikeudet myönnettäväksi valtuusto hakijoille Kämpille, N. Nikolajeffille, Erikssonille ja Wallgrenille määräsi ehdoksi, että he hankkivat itselleen oikeuden ravintolaliikkeen harjoittamiseen ilmoittamissaan huoneistoissa. Epäivät lausunnot valtuusto lopuksi päätti antaa niistä anniskeluoikeuden myöntämistä koskevista anomuksista, jotka olivat tehneet ravintoloitsija A. W. Träskman, ravintolanjohtaja A. Wilhelmsson, ruokalanpitäjä F. E. Rönberg ja tehtaantömiehen vaimo G. M. Pakonen. Kaikissa edellä luetelluissa vuoden lopussa käsitellyissä tapauksissa valtuusto yhtyi edellä mainitun valiokunnan ehdotukseen, paitsi hakija Sällstenin tapauksessa, jolle valiokunta oli ehdottanut anniskeluoikeuden myönnettäväksi kesäkuun 1 p:ään 1888, ja hakija S. Nikolajeffin tapauksessa, jolle valiokunta oli puoltanut kyseisen oikeuden myönnettäväksi samaksi ajaksi kiinnittämättä huomiota ravintolahuoneiston jakautumiseen kahteen kerrokseen.

Lausunto mallasjuomain anniskeluoikeuksien lukumäärästä. Maistraatti pyysi kaupunginvaltuuston lausuntoa kysymyksestä, miten monta oikeutta mallasjuomain anniskelemiseen kaupungissa olisi myönnettävä vuoden 1886 kesäkuun 1 p:stä samaan päivään vuonna 1888. Yhtyen poliisikamarin asiasta antamaan lausuntoon valtuusto päätti ¹⁾ lausunnossaan puolestaan ehdottaa, että näitä oikeuksia myönnettäisiin sama määrä, joka oli myönnetty ²⁾ ajanjaksoksi 1884—86, nimittäin 15, sekä että ne jaettaisiin eri kaupunginosien kesken samalla tavalla kuin edellä mainittuna aikana.

Paloviinan ja muiden väkijuomain kaupan järjestäminen. Maistraatin jätettyä kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko ja missä määrin vuosiksi 1887 ja 1888 myönnettävä oikeuksia väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa, valtuusto ensin lähetti ³⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Sandberg, Tallgrén, Renlund ja Nordman sekä yliopettaja F. V. Heikel. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa ⁴⁾ valiokunta ehdotti:

että valtuusto maistraatille lähetettävässä kirjelmässä ilmoittaisi päätäneensä:

myöntää seuraavan määrän oikeuksia väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskeluun kaupungissa kesäkuun 1 p:ään 1888 asti, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 6 §. — ²⁾ Ks. s. 45. — ³⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18.

5 oikeutta paloviinan anniskelemiseen, siten että I, II, III, IV ja V kaupunginosan alueelle kullekin tuli 1 oikeus;

25 oikeutta muiden poltettujen ja tislattujen väkijuomain kuin paloviinan vähittäismyyntiin, joista 4 I:ssä, 8 II:ssa, 4 III:ssa, 4 IV:ssä, 3 V:ssä, 1 VI:ssa ja 1 VII:ssä kaupunginosassa ynnä Kaivopuistossa; sekä

55 oikeutta väkijuomain anniskelemiseen, nimittäin 11 I:ssä, 14 II:ssa, 8 III:ssa, 8 IV:ssä, 4 V:ssä, 2 VI:ssa ja 1 VII:ssä kaupunginosassa ynnä Kaivopuistossa sekä 1 itsekussakin seuraavista paikoista: Hesperiaassa, Alppilassa, Kaisaniemessä, Sörnäsissä, Korkeasaarella, Blekholmassa ja josakin Itäisen viertotien varrella olevista huviloista,

mitkä oikeudet valtuusto myönsi tehtyjen anomusten perusteella, kuitenkin huomioon ottaen, että anniskelu- tai vähittäismyyntiliikettä ei saanut harjoittaa kirkon, koulun, kasarmin, sairaalan tai väenkokouspaikan läheisyydessä, ei myöskään lähinnä tulleja sijaitsevien Unioninkadun sekä Läntisen ja Itäisen Henrikinkadun osien varsilla;

mutta että valtuusto ei ollut katsonut edellä mainittuja lukumääriä koskevia määräyksiä voitavan ankarasti soveltaa ennen kesäkuun 1 p:ää 1887.

Tämän lausunnon yhteydessä otettiin kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi Helsingin anniskeluosakeyhtiön tekemä anomus¹⁾, että oikeus kaikkeen väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa heinäkuun 16 p:nä 1886 paloviinan ja muiden poltettujen ja tislattujen väkijuomien myynnistä y.m. annetussa asetuksessa 9 §:ssä luetelluin poikkeuksin vuoden 1887 alusta kesäkuun 1 p:ään 1888 myönnettäisiin mainitulle yhtiölle ja tämä oikeutettaisiin tarpeen mukaan järjestämään enintään 10 vähittäismyynti- ja enintään 15 anniskelupaikkaa, samoin kuin raittiusyhdistyksen, Koiton, Eos'in, Tähdän ja Kilven yhteinen kirjelmä²⁾, jossa esitettiin erinäisiä kaupungin väkijuomakaupan järjestämistä koskevia toivomuksia. Valtuuston ensin päätettyä³⁾ lähettää anniskeluosakeyhtiön anomuksen edellä mainittuun valiokuntaan ja sen ohessa pyytää siitä maistraatin lausuntoa sekä toimittaa mainittujen yhdistysten esityksen painoon maistraatti antoi pyydetyn lausunnon⁴⁾, minkä lisäksi valtuustolle saapui neljä asian eri puolia valaisevaa esitystä, nimittäin erinäisten Sörnäsissä asuvien henkilöiden anomus, että eräs Sörnäsissä Surutoin-huvilan luona oleva väkijuomain vähittäismyyntipaikka suljettaisiin, Uudenmaan suomalaisen tarkka-ampujapataljoonan anomus, että paloviinan, oluen ja muiden väkijuomain vähittäismyynti ja anniskelu kiellettäisiin mainitun pataljoonan kasarmin läheisyydessä, Helsingin työväenyhdistyksen esitys, jossa puollettiin valiokunnan ehdotuksen hyväksymistä, kuitenkin lausuen toivomus, ettei mitään vähittäismyynti- tai anniskelupaikkaa sijoitettaisi kaupungin tullien ulkopuolella oleville teille eikä yleensä kaupungin laiduille, sekä useitten yleisen keskustelukokouksen valtuuttamien henkilöitten esitys, jossa tehtiin selvää heidän järjestämänsä yleisen äänestyksen tuloksesta; äänestys oli koskenut kysymystä, oliko väkijuomain kauppa kaupungissa vuosina 1887 ja 1888 sallittava vai kiellettävä, ja siinä oli 8,751 henkilöä kannattanut ja 1,519 henkilöä vastustanut kieltoa.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto, samalla kun maistraatin lausunto lähetettiin mainittuun valiokuntaan, päätti⁵⁾:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — ²⁾ S:n s:n n:o 21. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lo kak. 2 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 9 p. marrask. 1 §.

1) että oikeuksia väkijuomain vähittäismyyntiin ja anniskelemiseen kaupungissa vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja vuoden 1888 kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi voitiin luovuttaa seuraava määrä, nimittäin enintään 5 paloviinan vähittäismyyntioikeutta, »kuitenkin sillä ehdolla, että ne myönnettiin siveellisyyden edistämiseksi perustetuille yhtiöille», enintään 25 muiden väkijuomain vähittäismyyntioikeutta ja enintään 55 väkijuomain anniskelu-oikeutta;

2) että vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja s.v. kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi voitiin edellä mainitun määrän lisäksi myöntää enintään 16 anniskelu-oikeutta;

3) että vuoden 1887 kesäkuun 1 p:n jälkeen vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja ei saanut olla VI, VII ja VIII kaupunginosassa, I kaupunginosassa Rauhankadun pohjoispuolella, IV ja V kaupunginosassa Fredrikinkadun länsipuolella eikä myöskään kaupungin tullien ulkopuolella;

4) ettei kaupungin muissakaan osissa mainitun ajankohdan jälkeen saanut harjoittaa väkijuomain vähittäismyyntiä eikä anniskelua kirkon, koulun, kasarmien, sairaalan tai muun väenkokouspaikan läheisyydessä eikä myöskään Kauppatorin, Länt. rantakadun eikä lähinnä tulleja sijaitsevien Itäisen ja Läntisen Henrikinkadun osien varsilla; sekä

5) että poikkeuksia kohdissa 3) ja 4) kosketelluista rajoituksista kuitenkin voitiin myöntää Kauppatorin varrella sijaitseville hotelleille, Hesperian, Alppilan, Kaisaniemen, Sörnäsän, Blekholman, Korkeasaaren ja Kaivohuoneen ravintoloille sekä teattereille ja sotilasklubeille.

Näihin päätöksiin kaupunginvaltuusto myöhemmin liitti ¹⁾ sellaisen selvittävän kohdan, että väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelupaikkoja vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja seuraavan kesäkuun 1 p:n välisenä aikana sai sijoittaa samoihin osiin kaupunkia, joissa niitä silloinkin oli.

Sitten kun maistraatti, joka asiaa käsiteltäessä ei ollut ollut samaa mieltä kuin kaupunginvaltuusto, asetuksen mukaisesti oli antanut asian läänin kuvernöörin ratkaistavaksi, tämä vahvasti kaupunginvaltuuston päätöksen poistaen siitä kohtaan 1) sisältyvät sanat »kuitenkin sillä ehdolla, että ne myönnettiin siveellisyyden edistämiseksi perustetuille yhtiöille» ja tehden kohtaan 2) sellaisen lisäyksen, että siinä mainittuun anniskelu-oikeuksien lukumäärään eivät sisältyneet ne oikeudet, jotka maistraatti voimassa olevan asetuksen 11 §:n nojalla asianomaisten pyynnöstä voi myöntää. Tämän johdosta ja kun ajan niukkuuden tähden oli olemassa se mahdollisuus, ettei kaupungissa jonakin osana vuotta 1887 laillisesti voitaisi harjoittaa mitään väkijuomien vähittäismyyntiä eikä anniskelua, valtuusto, joka puolestaan tyytyi tähän päätökseen, päätti ²⁾ kuvernööriltä anoa, että maistraatti, jonka arveltiin katsovan olevansa estetty, ennenkuin päätös oli saanut lain voiman, ryhtymästä siitä aiheutuviin toimenpiteisiin, velvoitettaisiin viipymättä ryhtymään kyseisen asetuksen 7 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeuksien myöntämiseksi kaupungissa.

Anniskeluosakeyhtiön anomuksesta antamassaan lausunnossa ³⁾ aikaisemmin mainittu valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi siinä tapauksessa, että yhtiö sitoutui ottaen huomioon erinäisiä valiokunnan esittämiä yhtiön toimintaan kohdistuvia huomautuksia, suomaan valtuustolle tilaisuuden seurata yhtiön toimintaa valitsemansa henkilön

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. marrask. 1 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 3 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24.

kautta, jolla olisi oikeus olla saapuvilla yhtiön hallituksen kokouksissa, sekä yhtiön ehdotuksen perusteella päättää sen voiton jakamisesta, oikeuttaa yhtiön tammikuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään 1887 myymään vähittäin palo- ja väkiviinaa kaikissa 6:ssa yhtiön ehdottamassa anniskelupaikassa sekä anniskelemaan väkiviinaa 7:ssä yhtiön ehdottamista 9 anniskelupaikasta sekä kesäkuun 1 p:stä 1887 kesäkuun 1 p:ään 1888 myymään väkijuomia vähittäin 5 paikassa ja niinkään anniskelemaan sellaisia juomia 5 paikassa, joista myyntipaikoista kaikkien vähittäismyyntihuoneistojen ja 4 anniskeluhuoneiston tuli sijaita sillä kaupungin alueella, jolla valtuusto oli sallinut paloviinanankaupan harjoittamisen, sekä 1 anniskelupaikan Korkeasaarella.

Asian tätä osaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa huomauttaa, että valtuusto tosin oli katsonut anniskeluosakeyhtiön toiminnassa olevan sijaa erinäisille muistutuksille, mutta että valtuusto siitä huolimatta oli pitänyt kohtuullisena, mikäli asia siitä riippui, uskoa yhtiölle kaiken väkijuomain vähittäismyyntiin 5:ssä sallitussa vähittäismyyntipaikassa, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin kesäkuun 1 p:ään 1887, sekä määräten ehdoksi, että yhtiö sitoutui suomaan valtuustolle tilaisuuden valitsemansa henkilön kautta, jolla oli oikeus olla saapuvilla yhtiön hallituksen kokouksissa, seurata yhtiön toimintaa, jota vastoin valtuusto ei ollut katsonut olevan syytä myöntää yhtiölle anniskelun yksinoikeutta; yhtiöllä oli kuitenkin vapaa valta lain määräämässä järjestyksessä hankkia itselleen yksi tai useampia sellaisia oikeuksia. Sen ohessa valtuusto päätti anoa, että maistraatti ennen asian käsittelyn jatkamista hankkisi yhtiön suostumuksen edellä mainittuihin järjestelyihin.

Myöhemmin saapui²⁾ anniskeluosakeyhtiöltä ilmoitus, että yhtiön hallitus oli hyväksynyt kaupunginvaltuuston asettamat ehdot sekä että yhtiön toimintaa vastaan vastaan esitetyt muistutukset esiteltäisiin ensiksi kokoontuvalle yhtiökokoukselle.

Väkijuomain tukkukauppa-oikeutta koskevia lausuntoja. Metsänhoitaja J. F. Hedbergin ja hovioikeudenauskultantti K. V. Zilliacuksen anomuksen, että heille toiminimellä Brännvinspartihandelsbolaget (Paloviinan tukkukauppayhtiö) myönnettäisiin oikeus paloviinan ja muiden poltettujen tai tislattujen väkijuomain tukkukaupan harjoittamiseen, kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan. Valiokunnan puollettua tätä anomusta valtuusto kuitenkin päätti⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa ehdottaa sen evättäväksi.

Sitä vastoin kaupunginvaltuusto saman valiokunnan ehdotuksesta päätti²⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa kauppias O. M. Gestrinin esittämää anomusta, että hänet oikeutettaisiin harjoittamaan ulkomaisten väkijuomain tukkukauppaa.

Väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita valmistelemaan asetettun valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niitä muiden väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevia anomuksia, jotka olivat esittäneet kauppiaat A. J. Johansson⁵⁾, F. Lindborg⁵⁾, A. F. Hagelberg⁶⁾,

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 4 §. — ²⁾ S:n 29 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n 16 p. marask. 2 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 17 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 17 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 20 §.

K. Gorschkoff¹⁾ ja J. B. Ahlgren¹⁾, kaikkia kuitenkin vain vuoden 1886 loppuun, jolloin silloiset asiaa koskevat lakisäännökset lakkasivat olemasta voimassa. Saman oikeuden valtuusto myöhemmin ehdotti kesäkuun 1 p:ään 1888 myönnettäväksi kauppiaille J. H. Wickelille²⁾, A. A. Pihlgrenille²⁾, K. Th. Holmströmille²⁾, O. J. Hjeltille²⁾, G. A. Florströmille²⁾ ja E. A. Rudolphille²⁾, merikapteeni W. Ahlforsille²⁾, kauppiaille O. W. Salinille²⁾ ja N. A. Turdénille²⁾, toiminimelle Veljekset Olin²⁾, kauppiaille K. A. E. Löfgrenille²⁾, A. F. Hagelbergille²⁾, E. W. Ekbergille²⁾, ja K. A. Hasselbergille²⁾, sekä toiminimelle Veljekset Popoff²⁾ samoinkuin myös kesäkuun 1 p:ään 1887 kauppiaille H. A. Lindströmille²⁾, I. Scharinille²⁾ ja F. Nikanderille²⁾, merikapteeni V. R. Kählmanille²⁾, kauppias F. J. F. Sjöblomille²⁾ sekä apteekkarin leskelle J. Ch. Mæxmontanille²⁾. Hakijoille Hasselbergille ja Veljekset Popoffille valiokunta oli ehdottanut oikeuden myöntämistä ainoastaan kesäkuun 1 p:ään 1887; muihin anomuksiin nähden valtuusto yhtyi valiokunnan ehdotukseen.

Epäivät lausunnot kaupunginvaltuusto saman valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti antaa kauppiaitten I. Korelinin³⁾ ja F. E. Ekbergin²⁾ saman oikeuden myöntämistä tarkoittavista anomuksista.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön tekemään anomukseen saada kesäkuun 1 p:ään 1887 5:ssä yhtiön ilmoittamassa myyntipaikassa harjoittaa paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntiä kaupunginvaltuusto mainitun valiokunnan puoltolauseen mukaisesti päätti²⁾ myöntyä.

Elinkeino-oikeutta koskevista anomuksista annetut lausunnot. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään muistuttamista niiden anomusten hyväksymistä vastaan, joissa anottiin oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa ja jotka olivat tehneet Venäjän alamaiset ent. vääpeli W. Trupp⁴⁾, aliupseeri A. Kondratjeff⁵⁾ ja talonpojan vaimo A. Strohoff⁶⁾, Ruotsin alamainen leipurinkisälli F. O. Svensson⁷⁾, kauppakonttoristi C. R. Jürgens⁸⁾, Venäjän alamaiset kaakelintekijä F. Tetin⁹⁾ ja jefreitteri A. Hudrjascheff¹⁰⁾, Tanskan alamainen meijeristi J. Adolph¹¹⁾, Venäjän alamainen neitsyt E. Sibrejef¹²⁾, Ruotsin alamainen lautatarhanhoitaja E. Nyberg¹³⁾, Venäjän alamainen reservisotamies T. Schubin¹⁴⁾, Ruotsin alamainen C. G. E. Engström¹⁵⁾, edustaja J. W. Strömmer¹⁶⁾ ja Saksan alamainen kauppaedustaja O. Klingström¹⁷⁾.

Samansisältöisen lausunnon kaupunginvaltuusto päätti antaa Venäjän alamaisen J. Volontisin¹⁸⁾ anomuksesta, että hänelle myönnettäisiin kauppa- ja ravintolaoikeudet kaupungissa.

Venäjän alamaisen, mooseksenuskoksen ent. sotilaan A. U. Strascheffskijn¹⁹⁾ esittämästä elinkeino-oikeuden anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti lausua, ettei sillä ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että hakija harjoitti elinkeinoa kaupungissa, niin kauan kuin hänellä oli asianmukainen lupa oleskeluun maassa.

Muusikon lesken A. Krausin²⁰⁾ anomusta vastaan, että hänet oikeutet-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. huhtik. 7 §. — ²⁾ S:n 29 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n 19 p. tammik. 13 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. helmik. 5 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. helmik. 3 §. — ⁶⁾ S:n s:n 4 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 8 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. huhtik. 6 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. huhtik. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 3 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. kesäk. 6 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. syysk. 1 §. — ¹³⁾ S:n s:n 3 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 4 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 5 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 5 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 2 §. — ¹⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 7 §. — ¹⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 7 §. — ²⁰⁾ S:n s:n 6 §.

taisiin avaamaan kaupungissa olut- ja ruokatavaramyymälä, kaupunginvaltuustolla ei ollut mitään huomauttamista, mikäli hän laillisessa järjestyksessä voi hankkia itselleen luvan mallasjuomien myynnin harjoittamiseen.

Lausunto huutokauppain pitämisluvasta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa Helsingin panttiosakeyhtiön tekemästä anomuksesta, että yhtiölle myönnettäisiin lupa maksettavaksi erääntyneen panttitavaran julkisten huutokauppojen toimittamiseen ilman kaupungin huutokauppalaitoksen välitystä, valtuusto lähetti ¹⁾ asian rahatoimikamariin. Kamarin lausunto siitä ei saapunut vuoden kuluessa.

Toimenpiteet sen johdosta, että maistraatti kieltäytyi hyväksymästä raitiotiesopimusta. Maistraatin kieltäydyttyä antamasta virka-apua kaupunginvaltuuston vuonna 1885 tekemän päätöksen ²⁾ täytäntöönpanemiseen, joka päätös koski sopimuksen solmiamista kaupungin ja insinööri D. Fraserin kesken raitioteiden rakentamisesta kaupunkiin, valtuusto antoi ³⁾ valiokunnalle, joka vuonna 1884 oli asetettu ⁴⁾ tätä kysymystä käsittelemään, tehtäväksi antaa asiasta lausunnon. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ⁵⁾ läänin kuvernöörille valittaa maistraatin toimenpiteestä sekä hyväksyä valiokunnan tässä tarkoituksessa laatiman valituskirjelmäehdotuksen. Kuvernöörin sen jälkeen vaadittua kaupunginvaltuuston selitystä sekä erinäisistä insinööri Fraserin kuvernöörille antamassaan kirjelmässä esittämistä toivomuksista, jotka kohdistuivat erinäisten valtuuston hyväksymän sopimuksen osien sanamuotoon, että maistraatin valtuuston valituksesta antamasta lausunnosta, asia lähetettiin ⁶⁾ uudestaan mainittuun valiokuntaan, jonka ehdotuksen asiaa koskevaksi selitykseksi valtuusto hyväksyi ⁷⁾.

Lausunto raitioteiden liikennetaksasta. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa insinööri D. Fraserin laatimasta raitioteiden liikennetaksaehdotuksesta valtuusto päätti ⁸⁾ puoltaa ehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan. Ehdotus sisälsi seuraavat kohdat:

1) Matkoista kaikilla lyhyemmillä, enintään puolentoista virstan pituisilla linjoilla samoin kuin matkasta pitempien linjojen vastaavalla osalla ehdotetaan yhtenäisen enintään viidentoista pennin ajomaksu hengeltä.

2) Matkoista pitemmillä välimatkoilla lasketaan enintään kymmenen pennin hinta virstan pituiselta raitiotiematkalta. Maksu pyöristetään lähimpään alempaan tai ylempään, nollaan tai viiteen päättyvään lukuun.

3) Taksan ylimääräisistä matkoista samoin kuin tavaran kuljetuksesta laatii toimiluvan haltija yksin.

4) Lumiesteen tehdessä raitiotieliikenteen mahdottomaksi on toimiluvan haltija velvollinen vaihtamaan vaunut muihin sopiviin jalaksilla kulkeviin ajoneuvoihin, jotka niin säännöllisesti kuin olot sallivat pidetään liikkeessä raitioteitä varten määrätyillä linjoilla. Maksu vakinaisesta matkasta tällaisessa tapauksessa saadaan kuitenkin kantaa enintään viisikymmentä prosenttia korotettuna.

Raitiotietoimiluvan siirto. Insinööri D. Fraserin anomuksen, että kaupungin hänen kanssaan tekemän sopimuksen ²⁾ hevosraitiotien rakentamisesta kaupunkiin ja liikennöimisestä saisi siirtää hänelle ynnä herroille N. Roubinsille ja W. A. Abeggille, kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ edellyttäen, että hän voi senaatilta hankkia luvan toimiluvan siirtämiseen,

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 2 §. — ²⁾ Ks. s. 110 ja seur. — ³⁾ Valt. pöytäk. 2 p. helmik. 4 §. — ⁴⁾ Ks. s. 48. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 2 p. maalisk. 10 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. maalisk. 19 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. huhtik. 2 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. toukok. 6 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. toukok. 5 §.

sekä ehdoin, että toimilupaa ei ilman kaupunginvaltuuston hyväksymistä saanut siirtää edelleen.

Lupa puhelinjohtojen asettamiseen. Yleisen puhelinosakeyhtiön (Allmänna telefonaktiebolaget) tekemän anomuksen, että yhtiö saisi asettaa Helsingin kunnan omistamien rakennusten katoille, mikäli se kävi päinsä, puhelinyhteyttä varten tarpeellisia johtolankoja sekä pystyttää kaupungin ulkopuolella olevien teiden varsilla ja etäämpänä kaupungissa sijaitseville paikoille, missä se oli ehdottomasti tarpeellista, pylväitä lankojen kiinnittämistä varten, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuusto sen jälkeen hyväksyi ²⁾ anomuksen ehdoin, että kaupungin rakennuskonttori sai valvoa töiden suoritusta, ettei pylväitä saanut pystyttää muihin paikkoihin kuin niihin, jotka rakennuskonttori tai sen kieltäytyessä antamasta siihen lupaa rahatoimikamari voi tarkoitukseen hyväksyä, sekä että siinä tapauksessa, että puheena olevat toimenpiteet sittenkin aiheuttivat kaupungille jotakin vahinkoa, yhtiö oli velvollinen hyvittämään sen, mistä sen ohessa seurasi, että jos asianmukaisella luvalla pystytettyjen pylväiden vastedes havaittiin olevan esteeksi liikenteelle tai muuten aiheuttavan haittaa, yhtiön oli ne korvauksetta poistettava.

Lausuntoja tehtaan perustamisluvasta. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista kauppalaiivankapteeni G. T. Dahlströmin anomusta vastaan, että hänelle myönnettäisiin lupa hajuvesitehtaan perustamiseen ³⁾, eikä myöskään sotilaan vaimon M. Strelkoffin anomusta vastaan, että hänet oikeutettaisiin perustamaan savuketehdas ⁴⁾.

Kaupunginvaltuutetun vaalin aiheuttama valitus. Kirvesmies K. Alanen oli senaattiin valittanut läänin kuvernöörin vuonna 1886 antamasta tuomiosta, jolla oikeuspormestari J. G. Sohlmanin vaali kaupunginvaltuutetuksi vuosiksi 1886—88 oli kumottu, ja maistraatti oli saanut tehtäväkseen julistaa uuden kaupunginvaltuutetun vaalin toimitettavaksi hänen sijaansa. Senaatin hylättyä valituksen saapui ilmoitus siitä maistraatin välityksellä kaupunginvaltuustolle, mutta ei antanut ⁵⁾ tälle aihetta toimenpiteeseen.

Kaupunginvaltuutettujen täydennysvaali. Maistraatti ilmoitti, että kaupunginvaltuutetuksi vuoden 1886 loppuun paikkakunnalta muuttaneen ⁶⁾ vtn Schybergsonin sijaan oli valittu ⁷⁾ oikeusraatimies B. O. Stenius ja valtuutetuksi vuoden 1888 loppuun vuonna 1885 tästä tehtävästä vapautetun ⁸⁾ vtn senaattori J. G. Sohlmanin sijaan talonomistaja C. R. Åström ⁹⁾.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Jotta maistraatti voisi ryhtyä sille kuuluviin toimenpiteisiin asian johdosta, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ ilmoittaa maistraatille, että seuraavat valtuutetut olivat erovuorossa vuoden päättyessä, nimittäin: vtt Eklund, Grönqvist, Höijer, Kochtomoff, Kullhem, Kurtén, Moring, Nyström, Renlund, Sandberg, Schildt, B. O. Stenius, Sundman, Tallgrén, Wasastjerna ja Wegelius.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ¹¹⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kuudentoista uuden kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1886 lopussa eroavien sijaan oli valtuutetuiksi vuosiksi 1887—89 valittu seuraavat henkilöt, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 8 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 12 §. — ³⁾ S:n 25 p. toukok. 7 p. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. lokak. 8 §. — ⁶⁾ Ks. s. 114. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12 p. tammik. 1 §. — ⁸⁾ Ks. s. 114. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. marrask. 3 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. jouluk. 1 §.

tirehtööri, kollegiasessori U. A. Kurtén, arkkitehti C. Th. Höijer, kauppias K. H. Renlund, pankinjohtaja K. Th. Wegelius, insinööri- ja mekanikko K. M. Moring, kunnallisneuvos F. W. Grönqvist, leipurimestari G. U. Sandberg, yliopettaja F. V. Heikel, arkkitehti K. G. Nyström, tirehtööri S. E. Kullhem, kauppias C. Hj. F. Schildt, oikeusraatimies B. O. Stenius, konetirehtöörin apulainen K. A. Nordman, kauppias N. Kochtomoff, eversti P. K. S. Antell ja rautatienhallituksen sihteeri C. B. Federley.

Vapautus kaupunginvaltuutetun tehtävästä. Vtlle Sandbergille, joka oli valittu kaupunginvaltuustoon vuosiksi 1887—89, myönnettiin ¹⁾ anomuksesta vapautus tästä tehtävästä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajakseen vuodeksi 1886 kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ uudestaan vtn af Schulténin ja varapuheenjohtajakseen samaksi vuodeksi vtn Aspin.

Valmisteluvaliokunnan vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi ensimmäisen vuosipuoliskon ajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ vtt Brummerin, Dittmarin, Elvingin ja Stjernvallin sekä heidän varamiehikseen vtt Moringin ja Boreniuksen. Samat henkilöt valittiin ⁴⁾ myöskin vuoden jälkipuoliskoksi valiokunnan varsinaisiksi ja varajäseniksi.

Vapautus valiokuntain jäsenyydestä. Vt Lindberg vapautettiin ⁵⁾ anomuksesta maistraatin uudestijärjestelyvaliokunnan ⁶⁾ jäsenyydestä.

Vt Elving vapautettiin ⁷⁾ anomuksesta valmisteluvaliokunnan jäsenyydestä.

Samoin vapautettiin ⁸⁾ senaattori J. G. Sohlman sen valiokunnan jäsenyydestä, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä kaupungille lahjoitettujen, sen omistuksesta pois joutuneitten maatilain hankkimisesta takaisin kaupungin omistukseen ⁹⁾, sekä sen valiokunnan jäsenyydestä, joka oli asetettu pohtimaan, mihin toimenpiteisiin oli ryhdyttävä kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen johdosta ¹⁰⁾.

Niinikään vapautettiin ¹¹⁾ ylim. professori A. J. Malmgren reaalikoulun uudestijärjestelykysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan ¹²⁾ jäsenyydestä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Maistraatin uudestijärjestelyvaliokunnan ⁶⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹³⁾ vtn Lindbergin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁴⁾ vtn B. O. Steniuksen.

Sunnuntaikoulun johtokunnan jäseneksi edesmenneen kirjansitojamestari J. T. Lagerbohmien sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁵⁾ leipurimestari K. M. Brondinin.

Valmisteluvaliokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹⁶⁾ vtn Elvingin sijaan valittiin saman valiokunnan varajäsen vt Borenius ¹⁶⁾ ja varajäseneksi tämän sijaan vt Kurtén ¹⁷⁾.

Sen valiokunnan jäseneksi, joka oli asetettu käsittelemään kysymystä kaupungin omistuksestaan menettämien lahjoitettujen maatilain takaisin hankkimisesta ⁹⁾, senaattori J. G. Sohlmanin sijaan, jolle oli myönnetty ¹³⁾ vapautus tästä tehtävästä, valittiin ¹⁸⁾ vt Stjernvall.

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ S:n 12 p. tammik. 2 §. — ³⁾ S:n s:n 3 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. kesäk. 27 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 16 §. — ⁶⁾ Ks. s. 101. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 34 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. jouluk. 14 ja 15 §. — ⁹⁾ Ks. s. 57. — ¹⁰⁾ Ks. s. 77. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 9 §. — ¹²⁾ Ks. s. 168. — ¹³⁾ Ks. ylemp. — ¹⁴⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 16 §. — ¹⁵⁾ S:n 22 p. kesäk. 4 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. syysk. 19 §. — ¹⁷⁾ S:n 5 p. lokak. 16 §. — ¹⁸⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 14 §.

Kaupunginkasööri K. J. Kuhlbergin vajauksen¹⁾ aiheuttamia toimenpiteitä pohtimaan asetetun valiokunnan jäseneksi tästäkin tehtävästä vapautetun²⁾ vtn Sohlmanin sijaan valittiin³⁾ vt Borenius.

Reaalikoulun uudestijärjestelykysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan⁴⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun²⁾ ylim. professori A. J. Malmgrenin sijaan valittiin⁵⁾ rehtori M. M. W. Brenner.

Erinäisten lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajien, varapuheenjohtajien, jäsenten ja varajäsenten vaali lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla lueteltujen lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1886 päättyessä eroavien sijaan valittiin⁶⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1887—89 oikeusraatimies E. Öhman ja vt Sandberg, puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 oikeusraatimies Öhman, varapuheenjohtajaksi mainituksi vuodeksi insinööri, kauppias E. F. M. Hallberg sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi insinööri E. C. E. von Knorring, vt Grönqvist ja varatuomari J. A. Norrmén;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1887—88 insinöörikapteeni C. G. Sanmark ja filosofianmaisteri M. A. Wænerberg sekä vuodeksi 1887 vaakamestari A. Landénin sijaan insinööri W. Thesleff samoin kuin varajäseniksi viimeksi mainituksi vuodeksi kauppiaat J. E. Cronvall ja Th. Holmström;

vaivashoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1887—89 vt Kochtomoff, teurastajamestari J. E. Hacklin ja leipurimestari K. M. Brondin, puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 tie- ja vesikulkulaitosten ylihallituksen sihteeri B. Sirén sekä varajäseniksi viimeksi mainituksi vuodeksi vahtimestari J. F. Holmberg ja kauppias O. W. Laurent;

majoituslautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1887—89 kollegiasessori E. A. Kjöllnerfeldt, puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 eversti F. Mansner ja varajäseniksi samaksi vuodeksi everstiluutnantti G. E. M. af Enehjelm ja vt G. M. Stenius;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi vuosiksi 1887—89 vt Sandberg ja komministeri K. T. Broberg;

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuosiksi 1887—89 lakitieteentohtori, vapaaherra B. K. J. Langenskiöld sekä varajäseneksi samaksi ajaksi filosofianmaisteri, vapaaherra C. H. B. af Schultén, varajäseneksi vuosiksi 1887—88 kollegisihteeri W. Westzyntius ja varajäseneksi vuodeksi 1887 komministeri K. T. Broberg; samoin kuin

sovintolautakuntaan: jäseniksi vuodeksi 1887 vt Borenius, professori R. F. Hermanson ja asiamies K. Z. Bergbom sekä varajäseniksi mainituksi vuodeksi esittelijäsihteerit W. G. Geitlin ja W. Spooft.

Palotoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Palotoimikunta ilmoitti⁷⁾ valinneensa keskuudestaan puheenjohtajaksi vuodeksi 1886 insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi vaakamestari A. Landénin.

Kansakoulujohtokunnan kahden jäsenen vaali. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1886—89 kaupunginvaltuusto valitsi⁸⁾ vtt Lagerbladnin ja Nyströmin.

¹⁾ Ks. s. 77. — ²⁾ Ks. s. 183. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23 p. jouluk. 15 §. — ⁴⁾ Ks. s. 168. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 9 §. — ⁶⁾ S:n s:n 8 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. helmik. 10 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 5 §.

Kansakoulujen kouluneuvostojen valitsijamiesten vaali. Valitsijamieliksi kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten lukuvuodeksi 1886—87 kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ vtt Sandbergin, Tallgrénin ja Grönqvistin sekä kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin ja lääketieteentohtori K. E. Holmin.

Alkeisoppilaitosten kouluneuvostojen jäsenistöehdotusten laatiminen. Koulutoimen ylihallituksen kehoitettua kaupunginvaltuustoa ehdottamaan kouluneuvoston vasta perustetulle suomenkieliselle poikien ja tyttöjen yhteislyseolle valtuusto antoi ²⁾ aikaisemmin valituille valitsijamiehille ³⁾ tehtäväksi antaa asiaa koskevan ehdotuksen. Valitsijamiesten ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ⁴⁾ ehdottaa, että mainitun oppilaitoksen kouluneuvoston jäseniksi valittaisiin rehtori A. Kihlman, professorit J. R. Danielson ja K. G. Hällsten, lehtorin rouva I. G. Godenhjelm, professorin rouva J. A. K. Lang ja lehtorin rouva A. S. Almberg.

Niinikään koulutoimen ylihallitukselta saamansa kehoituksen johdosta ja lähetettyään ⁵⁾ asian valitsijamiesten käsiteltäväksi valtuusto päätti ⁶⁾ ehdottaa, että ruotsalaisen tyttökoulun kouluneuvostoon eronneiden jäsenten sijaan valittaisiin rouvat A. A. Edelfelt ja E. W. J. Björkstén sekä neiti H. C. von Weissenberg.

Teollisuuskoulun johtokunnan vaali. Tulevan teollisuuskoulun johtokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtt Moringin ja Heimbergerrin sekä tehtailija V. J. von Wrightin ja kenraalimajuri J. J. af Lindforsin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1885 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Kullhemin ja Kurténin.

Väkijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntiasian valiokunta. Väkijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ vtt Tallgrénin, Sandbergin, Renlundin, Nordmanin ja Schildtin.

Edustajan valitseminen maanmittaustoimitukseen. Läänin kuvernöörin lähetteen johdosta, joka koski kaupungin edustajan valitsemista sen oikeutta valvomaan eräässä Vanhassakaupungissa suoritettavassa maanmittaustoimituksessa, kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁰⁾ rahatoimikamarin tässä toimituksessa valvomaan kaupungin oikeutta.

Tarkastajantodistajain määrääminen viinanpolttimoihin. Tarkastajantodistajaksi Kammion viinanpolttimoon tammikuun 1 p:stä 1887 s.v. kesäkuun 1 p:ään kaupunginvaltuusto valitsi ¹¹⁾ kauppias J. F. Karlssonin sekä tarkastajantodistajaksi leskikauppaneuvoksetar A. Sinebrychoffin viinanpolttimoon samaksi ajaksi räätälimestari G. W. Blombergin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 5 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 16 §. — ³⁾ Ks. s. 117. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 5 p. lokak. 15 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 23 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. marrask. 18 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. tammik. 4 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. helmik. 16 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. tammik. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 18 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. jouluk. 11 ja 12 §.